

1. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΟΤΟΥΡΚΙΚΑ

Μέσο: ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 15/02/2024 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 15/02/2024

Σελίδα: 13

Innews AE - Αποδελτίωση Τύπου - <http://www.innews.gr>

«**Α**κόμη και η μικρότερη σπιθαμή μπορεί να οδηγήσει σε καταστροφή», προειδοποίησε ο τότε υπουργός Εξωτερικών της Γερμανίας Χάικο Μάας κατά τη διάρκεια της διαμεσολαβητικής αποστολής του μεταξύ Αθήνας και Αγκυρας τον Αύγουστο του 2020. Οι εντάσεις προκλήθηκαν από τις τουρκικές έρευνες για φυσικό αέριο στα ανοικτά ελληνικών νησιών στην Ανατολική Μεσόγειο. Σε αυτή την έκρυθμη ατμόσφαιρα, η Αθήνα κάλυψε επίσης το Βερολίνο να επιβάλει εμπάργκο όπλων στην Τουρκία. Οι Έλληνες ανησυχούσαν κυρίως για έξι

ΤΟΥΡΟΝΑΑΝΤ ΜΑΪΝΑΡΝΤΟΥΣ

υπερσύγχρονα υποβρύχια που ναυπηγούνταν στην Τουρκία με σημαντική συνεισφορά της ThyssenKrupp Marine Systems. Το Βερολίνο δεν συμμορφώθηκε με την απαίτηση της Ελλάδας και αυτό οδήγησε σε βαθιά επιδείνωση των γερμανοελληνικών σχέσεων. «Η παράσταση τελείωσε», δήλωσε γερμανός διπλωμάτης για το θέμα των υποβρυχίων στις αρχές του 2022. Ένα υψηλόβαθμο στέλεχος του SPD τόνισε ότι «δεν υπάρχει η παραμικρή πιθανότητα ο καγκελάριος Σολτς να καταγγείλει τις υπάρχουσες συμφωνίες [με την Τουρκία]».

Στο πλευρό της Ελλάδας

Αλλά αυτό ανήκει πλέον στο παρελθόν. Για τον καγκελάριο Ολαφ Σολτς, η αποτροπή μιας κλιμάκωσης μεταξύ Αθήνας και Αγκυρας παραμένει βασικός στόχος της γερμανικής εξωτερικής πολιτικής. «Οι καλές γειτονικές σχέσεις μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας είναι σημαντικές όχι μόνο για τις δύο χώρες, αλλά και για την Ευρώπη στο σύνολό της», δήλωσε

Ο ρόλος της Γερμανίας στα ελληνοτουρκικά

Η συμβολή του Βερολίνου στην επανέναρξη του διαλόγου Αθήνας - Αγκυρας έπειτα από συνεχιζόμενες εντάσεις σε Αιγαίο και Ανατολική Μεσόγειο

ο καγκελάριος στο πλαίσιο της επίσκεψής του στην Ελλάδα στα τέλη Οκτωβρίου 2022. Χωρίς να αναφέρει ονομαστικά την Τουρκία, πρόσθεσε απευθυνόμενος στην Αγκυρα: «Είναι απαράδεκτο ένας εταίρος του NATO να αμφισβητεί την κυριαρχία ενός άλλου. Αυτό ισχύει και για τις συγκαλυμμένες στρατιωτικές απειλές».

Σε αυτή την περίπτωση, το Βερολίνο τάχθηκε επανειλημμένα στο πλευρό της Αθήνας. «Τα ελληνικά νησιά είναι ελληνικό έδαφος και κανείς δεν έχει το δικαίωμα να το αμφισβητήσει αυτό», δήλωσε η υπουργός Εξωτερικών Ανάλενα Μπέρμποκ κατά την επίσκεψή της στην Αθήνα τον Ιούλιο του 2022. Η ρητορική της υπουργού βρήκε ελάχιστο ενθουσιασμό στην Τουρκία. Ο υπουργός Εξωτερικών Μεβλούτ Τσαβούσογλου παραπονέθηκε ότι το Βερολίνο έχει χάσει την αντικειμενικότητά του: «Η Γερμανία έχει ενεργήσει ως έντιμος μεσολαβητής στο παρελθόν. Ακολούθησε μια ισορροπημένη προσέγγιση, αλλά πρόσφατα είδαμε ότι αυτή η ισορροπία έχει δυστυχώς χαθεί».

Το παράπονο του τούρκου υπουργού υποδεικνύει το στρατηγικό δίλημμα της γερμανικής πολιτικής. Το Βερολίνο έχει δηλώσει ότι προτιμά να ενεργήσει ως διαμεσολαβητής – και ως εκ τούτου είναι υποχρεωμένο να παραμεινει ουδέτερο. Από την άλλη πλευρά, το Βε-

ΕΥΡΩΝΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΟΤΟΥΡΚΙΑ

► «Είναι απαράδεκτο ένας εταίρος του NATO να αμφισβητεί την κυριαρχία ενός άλλου» είχε δηλώσει ο καγκελάριος Ολαφ Σολτς, όταν επισκέφθηκε την Ελλάδα το 2022

ρολίνο πρέπει να δείξει αλληλεγγύη στην Αθήνα. Τον Ιούνιο του 2022, ο γερμανός καγκελάριος καταδίκασε μέσω του εκπροσώπου του τις παραβιάσεις του ελληνικού εναέριου χώρου από τουρκικά μαχητικά πάνω από τα νησιά του Αιγαίου. Και στις αρχές Οκτωβρίου 2022, εκπρόσωπος του υπουργείου Εξωτερικών έγινε

επίσης συγκεκριμένος για ένα άλλο επίμαχο ζήτημα που επιβαρύνει τις σχέσεις μεταξύ Αγκυρας και Αθήνας: είναι η ενιαία θέση της γερμανικής κυβέρνησης (και της Ευρωπαϊκής Ένωσης) ότι «η συμφωνία του 2019 για τα θαλάσσια σύνορα μεταξύ Τουρκίας και Λιβύης δεν συνάδει με το διεθνές δίκαιο».

Η συνάντηση στις Βρυξέλλες

Η αποτελεσματικότητα της πολιτικής διαμεσολάβησης μακριά από τα πρωτοσέλιδα φάνηκε τον Δεκέμβριο του 2022, όταν κορυφαίοι διπλωμάτες από την Ελλάδα και την Τουρκία συναντήθηκαν στις Βρυξέλλες με πρωτοβουλία της Γερμανίας και συμφώνησαν να επαναλάβουν τον παγωμένο διάλογο. Ο Γενς Πλότνερ, σύμβουλος εξωτερικής πολιτικής του καγκελάριου Σολτς και πρώην πρεσβευτής στην Αθήνα, κατάφερε να φέρει στο ίδιο τραπέζι την Άννα Μαρία Μπούρα και τον Ιμπραήμ Καλίν. Αυτή η γερμανική διαμεσολάβηση μπορεί να χαρακτηριστεί ως η αφετηρία μιας διαδικασίας που απέκτησε δυναμική μετά τους καταστροφικούς σεισμούς στην Ανατολία τον Φεβρουάριο του 2023 με την αναβίωση της «διπλωματίας των σεισμών».

Παρ' όλα αυτά, το Βερολίνο αναγνωρίζει ότι δεν πρέπει να αναμένεται μια γρήγορη λύση των πολύπλοκων διαφορών στο τρίγωνο Ελλάδας - Τουρκίας - Κύπρου. «Μπορεί να χρειαστούν δεκαετίες», λέει ένας υψηλόβαθμος γερμανός διπλωμάτης. «Στο μεταξύ, πρέπει να διασφαλίσουμε ότι δεν θα πυροβολούν ο ένας τον άλλον».

Ο δρ Ρόναντ Μάϊναρντους είναι κύριος ερευνητής και συντονιστής ερευνητικών προγραμμάτων για τις σχέσεις Ελλάδας - Γερμανίας του [ENAMEM](http://www.enamem.eu). Το παρόν κείμενο αποτελεί απόσπασμα επιστημονικής μελέτης που διεξήχθη με την υποστήριξη του Ιδρύματος Friedrich Ebert.